

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 27 juni 1914 kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 9 § i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909 och dels en i samma ämne väckt motion.

Närvarande: herrar Clason, Bellinder, K. J. Ekman, Mannheimer, von Geijer, Stadener, Olof Olsson, von Mentzer*), Skarstedt*), greve A. Hamilton, Jansson i Djursåtra, Persson från Malmö, Magnusson i Tumhult*), Räf, Waldén, Leander, Lundström från Göteborg, Kropp*), Säfstrand och Sjöberg*).

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en av båda kamrarna till konstitutionsutskottet hänvisad *proposition, nr 97*, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet förda protokoll över justitiedepartementens ärenden den 29 maj 1914, vartill utskottet hänvisar, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag om ändrad lydelse av 9 § i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909.

Härigenom förordnas, att 9 § i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Där någon, som blivit vald till riksdagsman, vid valtillfället avsäger sig uppdraget, skall valförrättaren genast företaga ny röstsammanräkning inom den valsedelgrupp, för vilken den avgångne blivit vald. Blev den avgångne vald för flera grupper, skall sammanräkningen ske inom den grupp, från vilken plats först tilldelats honom.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 5 saml. 5 häft. (Nr 6.) 1

Vid den nya sammanräkningen tages hänsyn blott till de valsedlar, vilka upptaga den avgångnes namn för själva riksdagsmannavalet. Varje valsedel gäller såsom hel röst, och röstvärdet skall tillgodoräknas den av de förut ej valde, vilkens namn står främst på sedeln.

Den, som erhållit högsta röstetalet, är vald i den avgångnes ställe.

Skulle jämväl sålunda utsedd riksdagsman vid valtillfället avsäga sig uppdraget, förfares på enahanda sätt; och skall vid den nya röstsammanräkningen såsom förut hänsyn tagas blott till de valsedlar, vilka upptaga den först avgångnes namn för själva riksdagsmannavalet.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1914. Skall efter nämnda dag ske ny röstsammanräkning jämlikt 14 eller 67 § i lagen om val till riksdagen för utseende av riksdagsman i stället för någon, som före samma dag blivit vald, varde den röstsammanräkning verkställd enligt de i nu gällande lag stadgade grunder.

I sammanhang med förevarande proposition har utskottet till behandling förehaft en före propositionens avlåtande inom första kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 59, av *herr Dahl*, som däri hemställt, »att riksdagen ville för sin del besluta, att § 9 i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909 skall erhålla följande förändrade lydelse:

§ 9. Där någon etc. — — — tilldelats honom.

Vid etc. — — —. Varje valsedel gäller såsom hel röst, och röstvärdet skall tillgodoräknas den av de förut ej valde, vilkens namn står främst å sedeln.

Den — — — ställe.»

Rörande de skäl, motionären anført till stöd för sin hemställan, hänvisas till motionen.

Utskottets
yttrande.

Såsom av ovan åberopade utdrag av statsrådsprotokollet framgår, avser Kungl. Maj:ts förslag att för utseende av efterträdare till riksdagsman till lagen om val till riksdagen i tillämpliga delar överföra de bestämmelser, som under nästlidet år fastställts beträffande val av

suppleant för landstingsman. I motionen hemställes om samma ändring i vallagen, som av Kungl. Maj:t föreslås, dock att motionärens förslag skiljer sig från propositionen därutinnan, att i det förra uteslutits fjärde stycket i vallagens 9 §, vilket tillkommit genom lagen den 4 mars 1910, varjämte motionen saknar motsvarighet till den särskilda övergångsbestämmelse, som propositionen upptager.

Då utskottet anser, att en ändring av gällande bestämmelser för utseende av efterträdare till riksdagsman är av behovet synnerligen påkallad samt utskottet ej funnit skäl till anmärkning emot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

- a) att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förvarande proposition,
- b) att herr Dahls ifrågavarande motion måtte anses genom den under a) gjorda hemställan besvarad.

Stockholm den 27 juni 1914.

På utskottets vägnar:

SAM CLASON.

Reservation

av herr *K. J. Ekman*.
